

Οικονομική της Πληροφορίας

Περίγραμμα Μαθήματος
Ακαδημαϊκό Έτος: 2025/26

1. Γενικά

Σχολή	Χρηματοοικονομικής και Στατιστικής		
Τμήμα	Χρηματοοικονομικής και Τραπεζικής Διοικητικής		
Επίπεδο Σπουδών	1ος Κύκλος Σπουδών		
Κωδικός Μαθήματος	ΧΡΟΤΠ01		
Εξάμηνο Σπουδών	6ο ή 8ο		
Τίτλος Μαθήματος	Οικονομική της Πληροφορίας		
Αυτοτελείς Διδακτικές Δραστηριότητες	Εβδομαδιαίες Ώρες Διδασκαλίας	Πιστωτικές Μονάδες	
	Διαλέξεις	4	7,5
Τύπος Μαθήματος	Μάθημα Ειδίκευσης		
Προαπαιτούμενα Μαθήματα			
Γλώσσα Διδασκαλίας και Εξετάσεων	Ελληνικά (η γνώση της αγγλικής γλώσσας είναι απαραίτητη: το μεγαλύτερο μέρος της βιβλιογραφίας είναι στα αγγλικά)		
Το μάθημα προσφέρεται σε Φοιτητές Erasmus;			
Url (Eclass)	https://eclass.unipi.gr/courses/XTD162/		

2. Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος «Οικονομική της Πληροφορίας» οι φοιτήτριες / φοιτητές αναμένεται να:

- Περιγράφουν τις διαφορετικές εκφάνσεις της υπόθεσης της αποτελεσματικότητας της αγοράς
- Κατανοούν την έννοια της ασύμμετρης πληροφόρησης
- Περιγράφουν την έννοια της αποτυχίας της αγοράς
- Διακρίνουν μεταξύ της πρωτογενούς και της δευτερογενούς αγοράς
- Αναλύουν την σχέση ασύμμετρης πληροφόρησης και περιθωρίου προσφερόμενης – ζητούμενης τιμής στην οργανωμένη αγορά.
- Απαριθμούν τις διαφορετικές εκφάνσεις της έννοιας της ασύμμετρης πληροφόρησης στην αγορά όπως πχ το front running.
- Αναγνωρίζουν τη σχέση αποτελεσματικότητας της αγοράς ως προς την πληροφόρηση και την ύπαρξη κόστους πληροφόρησης στην οργανωμένη αγορά.

Γενικές Ικανότητες

- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. Περιεχόμενο

Σκοπός των προτεινόμενων διαλέξεων είναι η παρουσίαση της έννοιας και του ρόλου της πληροφόρησης στο γενικότερο πλαίσιο της μικροδομής των αγορών. Στη συγκεκριμένη σειρά διαλέξεων μετά από μια σύντομη αναδρομή στην έννοια της οργανωμένης αγοράς (πρωτογενούς και δευτερογενούς), και στην ισορροπία μιας αγοράς υπό συνθήκες πλήρους πληροφόρησης θα εξετάσουμε τον τρόπο με τον οποίο καθορίζεται η ισορροπία σε μια αγορά όταν οι συμμετέχοντες σε αυτήν έχουν διαφορετική πληροφόρηση για τον υπό διαπραγμάτευση τίτλο. Μεταξύ άλλων θα εξεταστούν οι παρακάτω βασικές έννοιες:

- Η αποτελεσματικότητα της αγοράς ως προς την πληροφόρηση
- Η πληροφόρηση ως δημόσιο αγαθό
- Η έννοια της ασύμμετρης πληροφόρησης (Stiglitz [22])
- Η αποτυχία της αγοράς (Akerlof [1])
- Η ιδιωτική και η δημόσια πληροφόρηση
- Η έννοια της μικροδομής των αγορών (O'Hara [17], Hasbrouck[13])
- Η σχέση ασύμμετρης πληροφόρησης και δευτερογενούς αγοράς τίτλων
- Η σχέση πληροφόρησης, αποτελεσματικότητας αγοράς και αποκάλυψης τιμών (Grossman & Stiglitz [12]), μεταξύ άλλων).
- Οι αλγοριθμικές συναλλαγές και οι συναλλαγές υψηλής συχνότητας (O'Hara [18])
- Οι συναλλαγές υψηλής ταχύτητας και το παράδοξο Grossman & Stiglitz [12] (Stiglitz [21]).
- Οι διαφορετικές εκφάνσεις της ασύμμετρης πληροφόρησης στην αγορά, όπως πχ το front running, insider trading, predatory trading, trading on rumors, κλπ (Brunnermeier [4], Brunnermeier & Pedersen [6] μεταξύ άλλων)
- Η σχέση ασύμμετρης πληροφόρησης και ρευστότητας της αγοράς (Foucault et al. [9])

Σε αυτό το πλαίσιο θα εξεταστούν αναλυτικά μια σειρά από υποδείγματα μικροδομής αγορών που ενέχουν την έννοια της ασύμμετρης πληροφόρησης. Το ενδιαφέρον θα επικεντρωθεί σε υποδείγματα ασύμμετρης πληροφόρησης τόσο με ταυτόχρονη όσο και με διαδοχική διαπραγμάτευση στην αγορά ((Kyle [15]) και (Glosten & Milgrom [10]) αντίστοιχα). Επίσης θα εξεταστεί ο ρόλος της ρευστότητας και της ασύμμετρης πληροφόρησης στην Παγκόσμια Χρηματοοικονομική Κρίση του 2008 (Gorton & Metrick [11]) καθώς και στην πρόσφατη διαδικασία αναθεώρησης των επιτοκίων αναφοράς στις βασικές οικονομίες (ΗΠΑ, Ευρωζώνη, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιαπωνία, κτλ)(Duffie & Stein [8]).

4. Διδακτικές και Μαθησιακές Μέθοδοι - Αξιολόγηση

Τρόπος Παράδοσης	Πρόσωπο με πρόσωπο
------------------	--------------------

Χρησιμοποιούνται τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνιών:

Χρήση Τεχνολογιών
Πληροφορίας και
Επικοινωνιών

1. Χρήση παρουσιάσεων (latex, beamer presentations) για τις εβδομαδιαίες διαλέξεις του μαθήματος
2. Παρουσίαση συνοπτικών video με πληροφόρηση για βασικές έννοιες του μαθήματος
3. Εντατική χρήση της ηλεκτρονικής εφαρμογής e-class του Πανεπιστημίου Πειραιώς για την ανάρτηση υλικού για το μάθημα (αρχεία pdf, ppt, videos, ms word, ms excel, κλπ)
4. Αποστολή μέσω e-mail ή / και ανάρτηση στην εφαρμογή e-class links με υλικό σχετικό για το μάθημα (επιπρόσθετα άρθρα, video's, κτλ)
5. Ανάρτηση των ασκήσεων ηλεκτρονικά (σε μορφή ms excel) και αποστολή των απαντήσεων από της /τους φοιτήτριες / φοιτητές με τον ίδιο τρόπο.
6. Εντατική χρήση της εφαρμογής e-class αλλά και του e-mail του διδάσκοντος για την επίλυση αποριών των φοιτητριών / φοιτητών σε καθημερινή βάση.

Δυνατότητα χρήσης της εφαρμογής MS Teams για την πραγματοποίηση εξ αποστάσεως μαθημάτων αν προκύψει αυτή η ανάγκη (πιθανό κρούσμα covid19 στην τάξη, κτλ).

Οργάνωση Διδασκαλίας

Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
Διαλέξεις	52
Αυτοτελής Μελέτη	65,5
Επίλυση Ασκήσεων	30
Επισκόπηση Ηλεκτρονικού Υλικού (μέσω της εφαρμογής e-class)	10
Πραγματοποίηση Εργασίας (ομαδικής η Ατομικής)	30
Σύνολο Μαθήματος	187,5

Η αξιολόγηση των φοιτητριών / φοιτητών γίνεται στην ελληνική γλώσσα και περιλαμβάνει:

Αξιολόγηση Φοιτητών

- Την επίλυση 5 ασκήσεων κατά την διάρκεια της διδασκαλίας του μαθήματος (παράδοση ανά δύο εβδομάδες περίπου). Ο συντελεστής στάθμισης των ασκήσεων, στην τελική βαθμολογία του μαθήματος, είναι 10%. Οι ασκήσεις αναρτώνται στην πλατφόρμα eclass του μαθήματος σε μορφή MS excel και οι απαντήσεις των φοιτητριών / φοιτητών αποστέλλονται επίσης ηλεκτρονικά. Οι λύσεις των ασκήσεων παρουσιάζονται συνοπτικά στην τελευταία διάλεξη του μαθήματος και αναρτώνται στην εφαρμογή e-class.
- Την ολοκλήρωση (ομαδικής ή / και ατομικής) εργασίας σε σειρά θεμάτων που σχετίζονται με το μάθημα. Τα προτεινόμενα θέματα αποστέλλονται στις φοιτήτριες / φοιτητές με email στις πρώτες διαλέξεις του μαθήματος. Επιπλέον, οι φοιτήτριες / φοιτητές μπορούν να προτείνουν θέματα που δεν υπάρχουν στην λίστα αλλά σχετίζονται με το μάθημα. Ο διδάσκων εγκρίνει το θέμα της εργασίας. Αποστέλλονται στις φοιτήτριες / φοιτητές αναλυτικές οδηγίες σχετικά με την μορφή και το περιεχόμενο της εργασίας. Με δεδομένο τον χρόνο, στην τελευταία διάλεξη κάθε ομάδα παρουσιάζει την εργασία της. Ο συντελεστής στάθμισης των ασκήσεων, στην τελική βαθμολογία του μαθήματος, είναι 20%.
- Την τελική εξέταση του μαθήματος (στην ελληνική γλώσσα) περιλαμβάνει (μεταξύ 35 και 45) ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής που καλύπτουν το σύνολο της διδακτέας ύλης του μαθήματος και τα σετ ασκήσεων. Οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής δεν έχουν αρνητική βαθμολογία ενώ σε αυτές περιλαμβάνονται και ασκήσεις από τις προαναφερόμενες ή άλλες επιπλέον ασκήσεις. Ο συντελεστής στάθμισης της τελικής εξέτασης στον τελικό βαθμό του μαθήματος είναι 70%.
- Ο τελικός βαθμός του μαθήματος δίνεται από την παρακάτω σχέση:
- Τελικός Βαθμός Μαθήματος = $10\%(\text{βαθμολογία ασκήσεων}) + 20\%(\text{βαθμολογία εργασίας}) + 70\%(\text{βαθμολογία τελικής εξέτασης μαθήματος})$ (Σχέση 1)

Η (Σχέση 1) για τον υπολογισμό του τελικού βαθμού του μαθήματος περιγράφεται αναλυτικά στην Περιγραφή του Μαθήματος «Οικονομική της Πληροφορίας», όπως αυτή έχει αναρτηθεί στην πλατφόρμα e-class.

5. Συνιστώμενη Βιβλιογραφία

Προτεινόμενη Βιβλιογραφία

1. Akerlof, G. A. (1970). The market for "lemons": Quality uncertainty and the market mechanism. The Quarterly Journal of Economics, 488-500.
2. Athens Stock Exchange, (2015). The Athex Rulebook, Athens Stock Exchange, Athens
3. Barberis, N., & R. Thaler, (2002). A Survey of Behavioral Finance, NBER Working Paper No. 9222

4. Brunnermeier, K. M., (2001). *Asset Pricing under Asymmetric Information: Bubbles, Crashes, Technical Analysis and Herding*, Oxford University Press, Oxford
5. Brunnermeier, K. M., (2009). *Bubbles*, *The New Palgrave Dictionary of Economics*, (Edited by S. Durlauf and L. Blume), (2nd edition), Palgrave Macmillan, New York
6. Brunnermeier, M. K., & Pedersen, L. H. (2005). *Predatory trading*. *The Journal of Finance*, 60(4), 1825-1863.
7. Cartea, Á., Jaimungal, S., & Penalva, J. (2015). *Algorithmic and high – frequency trading*, Cambridge University Press, Cambridge
8. Duffie, D., & Stein, J. C., (2015), *Reforming LIBOR and other financial market benchmarks*, *Journal of Economic Perspectives* 29(2), 191-212
9. Foucault, T., Pagano, M., & Roell, A., (2013). *Market liquidity: theory, evidence, and policy*. Oxford University Press, Oxford
10. Glosten, L. R., & P. R. Milgrom, (1985). *Bid, Ask and Transaction Prices in a Specialist Market with Heterogeneously Informed Traders*. *Journal of Financial Economics*, Vol. 14(1), 71-100
11. Gorton, G., & Metrick, A. (2012). *Securitized banking and the run on repo*. *Journal of Financial economics*, 104(3), 425-451.
12. Grossman, S. J., & Stiglitz, J. E. (1980). *On the impossibility of informationally efficient markets*. *The American Economic Review*, 70(3), 393-408.
13. Hasbrouck, J., (2007). *Empirical Market Microstructure: the Institutions, Economics, and Econometrics of Securities Trading*, Oxford University Press, Oxford
14. Kindleberger, P. C., & R.Z. Aliber, (2005). *Manias, Panics and Crashes: A History of Financial Crises*, Palgrave–MacMillan, New York
15. Kyle, S. A., (1985). *Continuous Auctions and Insider Trading*, *Econometrica*, Vol. 53, 1315-1336
16. Lehalle, C. A., & Laruelle, S. (Eds.). (2013). *Market microstructure in practice*. World Scientific, Singapore
17. O'Hara, M., (1997). *Market Microstructure Theory*, Blackwell Publishing, Oxford
18. O'Hara, M. (2015). *High frequency market microstructure*. *Journal of Financial Economics*, 116(2), 257-270.
19. Rodrik, D. (2015). *Economics Rules: Why Economics Works, when it Fails, and how to Tell the Difference*. Oxford University Press, Oxford
20. Roll, R. (1984). *A simple implicit measure of the effective bid-ask spread in an efficient market*. *The Journal of Finance*, 39(4), 1127-1139
21. Stiglitz, J. E. (2014). *Tapping the brakes: Are less active markets safer and better for the economy?*. In *Federal Reserve Bank of Atlanta 2014 Financial Markets Conference Tuning Financial Regulation for Stability and Efficiency*, April (Vol. 15).
22. Stiglitz, J. E. (2017). *The Revolution of Information Economics: The Past and the Future* (No. w23780). National Bureau of Economic Research.

Συναφή Επιστημονικά Περιοδικά

- The Quarterly Journal of Economics
- The American Economic Review
- The Journal of Finance
- Journal of Economic Perspectives
- Journal of Financial Economics
- Review of Financial Studies
- Econometrica
- Finance Research Letters
- Journal of Financial and Quantitative Analysis
- Journal of Banking and Finance
- Journal of Econometrics